

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «PostSted»
«Kontakt»

Trondheim, 27.05.2022

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6508

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Avslag på søknad om skadefelling av bjørnebinne med unger i Sør-Varanger kommune 2022 kommune]

Vi viser til søknaden datert 24. mai 2022 om å felle bjørnebinne med unger innenfor Reinbeitedistrikt 1-2-3 i Sør-Varanger kommune.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår søknaden om å felle brunbjørn i Reinbeitedistrikt 1-2-3.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Kort om bakgrunnen for saken

Brunbjørnen er fredet. Det er likevel mulig å felle brunbjørn, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål for hvor mange ungekull med brunbjørn det skal fødes i Norge hvert år. Bestandsmålet er fordelt i utvalgte forvaltningsregioner for rovvilt. De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte bjørneområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere bjørnebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Vi kan vedta eller beslutte ekstraordinære uttak av binne med unger. Med ekstraordinære uttak mener vi våre

vedtak eller beslutninger om skadefelling av brunbjørn, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av brunbjørn i region 8

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for brunbjørn:

- Antall ungekull for landet: 13
- Antall ungekull for regionen: 6
-

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåket ved å analysere DNA fra innsamlede ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å slå fast hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelingen mellom hanner og binner. Rapporteringsfristen for overvåking av brunbjørn er 1. april påfølgende år.

Bestandsmålet er gitt i antall årlige ungekull. Overvåkingen benytter en modell, som er utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet (Bischof og Swenson 2010), til å beregne hvor mange kull som sannsynligvis er født i Norge hvert år. Modellen tar utgangspunkt i det innsamlede DNA-materialet og bygger blant annet på kunnskap om fordeling mellom kjønn og alder i den svenske brunbjørnebestanden. Den baserer seg også på kunnskap om hvor ofte binnene føder og hvor gamle de er første gang de føder, størrelsen på leveområdene og dødeligheten i bestanden.

Siste års rapport fra Rovdata (NINA rapport 2125) viser at det i 2021 ble påvist 160 ulike bjørner i Norge, 67 hunnbjørner og 93 hannbjørner. I region 6 ble det påvist 27 bjørner, hvorav 9 binner i 2021.

Basert på prøver fra påviste hunnbjørner ble det estimert at det var 8, 1 ungekull i 2022 i Norge. For region 8 er antall ungekull estimert til 3,9

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region 8

Statsforvalteren i Troms og Finnmark utbetalte i 2021 erstatninger for 238 sau og lam som tap til brunbjørn.

Statsforvalteren utbetalte også erstatning for 127 tamrein som tap til brunbjørn i reindriftsåret 2020/2021.

Bakgrunn for søknaden

Bakgrunnen for søknaden er observasjoner av fem ulike bjørner, to voksne bjørner og ei binne med to unger innenfor reinbeitedistriktets hovedkalvingsland 23. mai og 24. mai i år.

I dette område er det 24. mai påvist et reinkadaver der dødsårsaken er fastslått til bjørn.

Reinbeitedistriktet viser til at dette er kalveområde for rein, og skriver "etter en lang og hard vinter, med mye dokumenterte tap til både gaupe, jerv og ørn i distriktet kommer bjørnetapet på toppen. Snøforholdene i området forsvinner og vi har ikke mulighet til å flytte reinen fra kalvingslandet, ei heller vil vi utsette reinen for en slik påkjønning. Bjørnene som nå jager rein stresser allerede slitne reinsdyr etter en lang og tung vinter med låste beiter og mye snø". De

viser videre til at det er vårløsning i kalvingslandet og de klarer ikke å bruke scooter. Det bes om uttak av inntil tre bjørner med helikopter i området Ahcalatoaivi i Sør-Varanger kommune.

Området er et prioritert beiteområde for tamrein, og i forvaltningsplan for rowilt i regionen er dette definert som et B-område for bjørn.

Miljødirektoratets vurderinger

Den geografisk differensierte forvaltningen innenfor regionene, med prioriterte bjørneområder og prioriterte beiteområder, er et viktig prinsipp i regelverket og rowiltforvaltningen. Prinsippet skal ivareta både rowiltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer. Region 8 har mål om 6 årlige ungekull av bjørn. I 2021 ble det estimert 3,9 ungekull i region 8, som er under bestandsmålet for regionen.

Hunndyr er den mest begrensende faktoren for bjørnebestandens tilvekstpotensiale. Dette er særlig viktig å ta hensyn til i forvaltning av brunbjørn hvor den norske bestanden er langt under fastsatt bestandsmål og hvor det er et ønske om at bestanden skal øke mot bestandsmålet. Et eventuelt uttak av binne påvirker både nåværende og fremtidig bestandstall og størst reduserende effekt kan forventes ved uttak av voksne binner i reproduktiv alder.

Miljødirektoratet har som følge av dette en høy terskel for å innvilge felling av binne med unger, og er unntatt både ved delegasjon av myndighet til å iverksette skadefelling og ved åpning av lisensfelling på brunbjørn.

Gitt nåværende situasjon for brunbjørn vurderer Miljødirektoratet at dette hensynet må tillegges større vekt enn den geografiske differensieringen. Det er en høy terskel for å innvilge felling av binne med unger, selv om ytterligere tap av rein i området påvises.

Vi er kjent med at det er påvist en skade forårsaket av denne binna innenfor områder med kalvende rein. Det betyr at det kan oppstå ytterligere skader på tamrein som følge av bjørn i forbindelse med den pågående kalvingen. Vi anbefaler derfor at distriktet tar kontakt med Statsforvalteren i Troms og Finnmark for å drøfte eventuelle muligheter for akutte forebyggende tiltak for å forhindre tap.

Vi har lagt vekt på følgende i vurderingen vår:

- Den geografiske differensierte forvaltningen
- Den regionale og nasjonale bestandsstatusen for brunbjørn
- Skadehistorikken og skadepotensialet på tamrein i regionen

Vår vurdering er at det ikke er grunnlag for å iverksette skadefelling av bjørnebinne og unger i det aktuelle området.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra [du/dere] har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

Postboks 700

9815

VADSØ